

Advies over het afsprakenkader NT2

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op eigen initiatief

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 10 juni 2014 met eenparigheid van stemmen met één onthouding

Voorbereiding: werkgroep Inburgering, onder voorzitterschap van Stany Meskens

Dossierbeheerder(s): Christof Vanden Eynde

INHOUDSOPGAVE

1 AANLEIDING EN OPZET VAN HET ADVIES	2
2 BLIJVEND BELANG VLAAMS AFSPRAKENKADER ÉN LOKALE AFSPRAKENKADERS	3
2.1 'IN OVERLEG'	3
2.2 "TRANSPARANTIE MET ALS DOEL DE EFFICIËNTIE EN DE EFFECTIVITEIT VAN HET NT2-AANBOD TE VERHOGEN"	3
2.3 'BLIJVEN INSPELEN OP LOKALE SITUATIES'	4
3 AANDACHTSPUNTEN VOOR HERWERKING AFSPRAKENKADER	4
3.1 STERKER INZETTEN OP MAATWERK EN OP COMBINEREN EN AFSTEMMEN	4
3.2 COMMUNICATIE TUSSEN ACTOREN VEREENVOUDIGEN EN VERSTERKEN	5
3.3 GEVOLGEN VERLENGING NT2-TRAJECT TOT RICHTGRAAD 1.2 VOOR INBURGERAARS	5
3.3.1 Gevolgen voor cursisten die na richtgraad 1.1 de stap naar VDAB zetten	6
3.3.2 Te exclusieve aandacht voor richtgraad 1.2 als eindpunt	6
3.3.3 Gevolgen voor de aanbodverstrekkers	7
3.4 EVC-BEWIJS VOOR NT2	8
3.5 TOEPASSING VAN DE MAATREGEL WETTIG VERBLIJF	9
3.6 TUCHTMAATREGELEN VERSUS VERPLICHTING	9

1 Aanleiding en opzet van het advies

Het afsprakenkader NT2 van 15 mei 2009 houdt een reeks van taakafspraken in tussen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Vorming, Wonen en Inburgering over Nederlands tweede taal (NT2) en meer bepaald volgende aspecten:

- ─ de organisatie en afstemming van het opleidingsaanbod;
- ─ de wederzijdse erkenning van de studiebewijzen;
- ─ de oriëntering, niveaubepaling en leertrajecten van cursisten;
- ─ de samenwerking tussen de Centra voor Basiseducatie (CBE), Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO), Universitaire Talencentra (UTC), Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), Syntra-Vlaanderen, de onthaalbureaus, de Huizen van het Nederlands en de consortia volwassenenonderwijs op vlak van NT2.

Punt II.7 van het afsprakenkader voorzag vanaf 2011 een tweejaarlijkse evaluatie, waarbij telkens aan de Vlor advies zou worden gevraagd. Die evaluatie heeft nooit plaatsgevonden. De overheid verwees voor het uitblijven van de herziening van het afsprakenkader naar het dossier leeradvies- en oriëntering van volwassenen. In de plannen die daarvoor circuleerden, was het de bedoeling de Huizen van het Nederlands te integreren in ruimer opgezette 'leerwinkels'. Dat zou evidente gevolgen hebben voor het afsprakenkader NT2, en het leek de overheid niet aangewezen om het afsprakenkader te wijzigen voor er duidelijkheid was over de positie van de Huizen van het Nederlands.

Het dossier leeradvies en –oriëntering voor volwassenen is echter niet uitgemond in een decreet. Intussen is het afsprakenkader al vijf jaar ongeëvalueerd gebleven. In die periode zijn er zowel in de praktijk als in de regelgeving heel wat belangrijke wijzigingen gebeurd: zo hebben de Huizen van het Nederlands een aantal taken bijgekregen, is de opvatting over NT2-trajecten geëvolueerd en voorziet het nieuwe [decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid](#) van 7 juni 2013 een aantal belangrijke wijzigingen in het inburgeringstraject. Het afsprakenkader is aan die evoluties niet aangepast. Dat zorgt op het terrein voor heel wat onduidelijkheid en vertraagt de dagelijkse werking van de betrokken actoren.

De Vlor brengt dit advies op eigen initiatief uit om te onderstrepen dat er aan die onduidelijkheid snel een einde moet komen en dat het afsprakenkader zo snel mogelijk herzien moet worden. De raad blijft ervan overtuigd dat er in het belang van alle betrokkenen ook snel duidelijkheid moet komen in het dossier leeradvies en –oriëntering, maar dat dossier mag niet langer de herziening van het afsprakenkader in de weg staan.

De Vlor heeft met dit advies niet de bedoeling om zelf een volledig voorstel te doen voor de herwerking van het afsprakenkader. Het advies heeft een signaalfunctie. De raad bevestigt het belang van een afsprakenkader, wijst op de belangrijkste moeilijkheden in het huidige afsprakenkader en geeft een aantal contouren aan van het nieuwe afsprakenkader. Het advies is nadrukkelijk niet exhaustief: de afwezigheid van opmerkingen over bepaalde aspecten van het huidige afsprakenkader betekent niet dat de Vlor vindt dat die onveranderd overgenomen mogen worden in een herzien afsprakenkader. Anderzijds worden er ook kwesties aan de orde gesteld die mogelijk het bereik van het afsprakenkader in enge zin overstijgen, maar die volgens de raad belangrijk genoeg zijn om ze (nogmaals) onder de aandacht te brengen.

2 Blijvend belang Vlaams afsprakenkader én lokale afsprakenkaders

De Vlor blijft overtuigd van het belang van een afsprakenkader NT2. Voor de raad komt een goed afsprakenkader tot stand in overleg en leidt het tot transparantie met als doel de efficiëntie en de effectiviteit van het NT2-aanbod te verhogen, zonder afbreuk te doen aan de nood om op lokale situaties te kunnen inspelen.

2.1 ‘In overleg’

De Vlor vraagt dat het herwerkte afsprakenkader NT2 wordt voorbereid op een nieuwe Ronde Tafelconferentie NT2, waarbij alle relevante beleidsdomeinen en -niveaus en alle actoren worden betrokken, inclusief de cursisten. Dit advies vormt een aanzet voor de themazetting van die Ronde tafelconferentie.

2.2 ‘Transparantie met als doel de efficiëntie en de effectiviteit van het NT2-aanbod te verhogen’

Het huidige afsprakenkader NT2 heeft de verdienste gehad om lokaal verschillende praktijken dichter bij elkaar te brengen. Toch blijken er in de praktijk nog verschillen te bestaan tussen de advies- en oriëntatiepraktijken van de Huizen. Zij hebben daarop een antwoord willen bieden met hun zogenaamde denkkader oriëntering dat alle Huizen sinds dit werkjaar alle hanteren. De Vlor vindt dat een goed instrument en meent dat het een onderdeel kan worden van een herwerkt afsprakenkader NT2.

De afspraken over oriëntering zijn ook de facto afdwingbaar, aangezien ze in rekening worden gebracht door de verificatie voor het volwassenenonderwijs bij de beoordeling over de financierbaarheid van cursisten. Voor de transparantie is het echter aangewezen dat de wijze waarop dat gebeurt ook wordt opgenomen in het afsprakenkader verificatie.

De raad is ervan overtuigd dat ook op andere vlakken afspraken naar het Vlaamse niveau gebracht kunnen worden. Zo beschrijven de Huizen van het Nederlands momenteel goed practices voor de afstemming van behoefte en aanbod, waaruit wellicht algemene principes kunnen worden afgeleid voor het Vlaamse afsprakenkader.

Het rapport van het zogenaamde GIA-team (het team dat binnen de onderwijsinspectie werkt rond geletterdheid, inburgering en anderstaligen) signaleert voor het behoeftedekkend aanbod een gebrek aan afdwingbaarheid van afspraken.¹ De Vlor vraagt hier enige voorzichtigheid. Formele afdwingbaarheid op dat vlak zal immers niet alleen de eventuele centra raken die het gevraagde aanbod niet *willen* realiseren, maar ook centra die het niet kunnen realiseren zonder ander belangrijk aanbod te ondergraven. Het komt er volgens de raad daarom vooral op aan na

¹ Mieke Devlieger, Dirk Lambrechts, Carine Steverlynck en Chris Van Woensel (2013). [Eindrapport werkjaar 2012-2013 van de inhoudelijke inspectie inburgering](#). Brussel: Departement Onderwijs en Vorming, p. 148.

te gaan hoe centra er op een positieve manier toe gebracht kunnen worden het noodzakelijke aanbod te realiseren.

2.3 ‘Blijven inspelen op lokale situaties’

Hoewel de Vlor denkt dat er meer afspraken op Vlaams niveau gemaakt kunnen worden, blijft hij er tegelijk van overtuigd dat een aantal afspraken of operationalisering van Vlaamse afspraken het best op lokaal niveau gemaakt worden. Het verschil tussen bijvoorbeeld de stedelijke Huizen van het Nederlands, die in beperkt gebied met een beperkt aantal centra samenwerken, en de provinciale huizen alleen al verantwoordt die blijvende nood aan een lokaal afsprakenkader.

3 Aandachtspunten voor herwerking afsprakenkader

3.1 Sterker inzetten op maatwerk en op combineren en afstemmen

De Vlor vraagt dat er meer wordt ingezet op maatwerk en op de praktische en inhoudelijke afstemming tussen opleidingen en trajecten. De raad blijft overtuigd van het centrale belang van NT2 in het inburgeringstraject, maar wijst een opvatting waarin NT2 noodzakelijkerwijs voorafgaat aan andere opleidingen, af. Zo kan het voor alfacursisten, in functie van een eventuele beroepsopleiding, maar ook in functie van het taalleren zelf, zinvol zijn om al vroeg in een traject combinaties te maken met aanbod wiskunde. Dergelijke combinaties mogen niet worden beschouwd als ‘vertraging’ voor NT2. Integendeel, het zijn trajecten op maat die het inburgeringsproces volgens de raad efficiënter kunnen realiseren.

De raad wijst er wel nog op dat de vraag naar trajecten op maat geregeld botst met de vraag om trajecten zo snel mogelijk te kunnen laten starten. Er zijn bijvoorbeeld ongetwijfeld cursisten die idealiter een intensief weekendaanbod NT2 zouden moeten kunnen volgen, maar die groep is tegelijk niet groot genoeg om een centrum frequent dergelijk aanbod te kunnen laten opstarten. De overheid moet met die spanning rekening houden wanneer ze de centra beoordeelt.²

Van het herwerkte afsprakenkader verwacht de Vlor dat het dergelijk aanbod op maat, met combinaties van opleidingen, ook bij meerdere opleidingsverstrekkers faciliteert en stimuleert. Dat veronderstelt ook aanpassingen aan de regelgeving, vooral dan op het vlak van de financiering. Die financiering werpt nu vaak drempels op voor innovatieve manieren van werken. Ook het GIA-rapport merkt in dat verband op dat de meest vernieuwende projecten op het vlak van NT2 buiten de reguliere financiering vallen.³

Een belangrijke ontwikkeling van de afgelopen jaren is de terechte aandacht voor niet-formeel taalleren in conversatiegroepen en andere oefenkansinitiatieven. De Vlor waardeert de ontwikkeling van dat complementair aanbod voor het inoefenen en onderhouden van Nederlands. Het toenemende belang van die oefenkansinitiatieven roept tegelijk ook de vraag op

² Zie in dat verband ook Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid](#), 27 september 2012.

³ Mieke Devlieger, Dirk Lambrechts, Carine Steverlynck en Chris Van Woensel (2013). [Eindrapport werkjaar 2012-2013 van de inhoudelijke inspectie inburgering](#). Brussel: Departement Onderwijs en Vorming, p. 156.

naar de kwaliteit ervan. De raad vindt daarom dat bij de herwerking van het afsprakenkader NT2 onderzocht moet worden of het nuttig kan zijn om ook de oefenkansinitiatieven bij het afsprakenkader te betrekken. Dat betekent voor alle duidelijkheid niet dat de raad pleit voor een formalisering van dat aanbod. Integendeel, het niet-formele karakter ervan betekent net de meerwaarde.

Daarnaast blijft de Vlor het belang onderstrepen van het informele leren dat altijd en overal kan gebeuren als er maar talige interactie in het Nederlands gebeurt. De raad vraagt de overheid daarom Nederlandstaligen te blijven aanmoedigen om oefenkansen te bieden aan anderstaligen.

3.2 Communicatie tussen actoren vereenvoudigen en versterken

De Vlor stelde in zijn tussentijds advies over het afsprakenkader van 2010 vast dat de communicatie tussen de betrokken actoren heel wat manco's vertoonde.⁴ Dat blijkt vandaag niet anders. De raad vraagt dat aan alle betrokken actoren dringend werk te maken van het oplossen van de technische problemen die de administratieve communicatie in de weg staan tussen VDAB, Huizen van het Nederlands, aanbodverstrekkers, ...

Een goed lopende, geautomatiseerde communicatie over aanwezigheid en studievoortgang zorgt er ook voor dat regisseurs en aanbodverstrekkers ruimte krijgen om ook de noodzakelijke inhoudelijke, kwalitatieve communicatie te voeren. De raad volgt in dat verband de opmerking uit het GIA-rapport dat er nood blijft aan die inhoudelijke communicatie tussen bijvoorbeeld de aanbodverstrekkers en de Huizen, VDAB, ...⁵ De raad vraagt dat er op lokaal niveau hierover afspraken worden gemaakt met de bedoeling om tot een rijke maar efficiënte informatieoverdracht te komen.

Het lokaal overleg tussen de verschillende actoren waarnaar de Vlor in 2010 vroeg, blijkt inmiddels in de praktijk gerealiseerd. Maar de raad is ook vragende partij voor een structureel overleg op Vlaams niveau. De werkgroep Inburgering van de Vlor, waarvan de samenstelling herbekeken kan worden, kan het platform zijn voor dat structurele Vlaamse overleg.

3.3 Gevolgen verlenging NT2-traject tot richtgraad 1.2 voor inburgeraars

Het [decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid](#) van 7 juni 2013 verlengt het verplichte NT2 traject voor inburgeraars tot Richtgraad 1.2 van het volwassenenonderwijs, wat correspondeert met niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK). Die verlenging stond nog niet in het voorontwerp van decreet waarover de raad advies uitbracht, maar werd bij amendement toegevoegd tijdens de behandeling van het ontwerpdecreet in het Vlaams Parlement. De Vlor heeft er zich dus nog niet over uitgesproken.

⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Advies ter opvolging van het nieuwe afsprakenkader Nederlands tweede taal](#), 8 juni 2010.

⁵ Mieke Devlieger, Dirk Lambrechts, Carine Steverlynck en Chris Van Woensel (2013). [Eindrapport werkjaar 2012-2013 van de inhoudelijke inspectie inburgering](#). Brussel: Departement Onderwijs en Vorming, p. 147-148.

In principe heeft de raad geen probleem met de verlenging, maar hij vraagt aandacht voor een aantal mogelijke ongewenste gevolgen ervan waarmee ook rekening moet worden gehouden bij de herwerking van het afsprakenkader NT2. In algemene zin vraagt de raad dat hem om advies zou worden gevraagd bij de uitrol van het genoemde decreet.

3.3.1 Gevolgen voor cursisten die na richtgraad 1.1 de stap naar VDAB zetten

Ten eerste mag het niet zo zijn dat die verlenging leidt tot trajecten die minder op maat van de inburgeraar, en daardoor minder effectief en efficiënt zijn. Zo gaat de Vlor ervan uit dat een cursist met een professioneel perspectief nog steeds na richtgraad 1.1 een traject bij VDAB *kan* starten. De overheid bevestigt dat zoiets nog steeds mogelijk blijft.

Dat heeft echter gevolgen voor de taalopleiding die de inburgeraar verder zal volgen. Het taalaanbod van VDAB is gericht op het type beroepsopleiding dat de inburgeraar ambieert. De doelen ervan situeren zich op het niveau A2 van het ERK, maar zijn vanwege het exclusief professionele perspectief beperkter dan de doelen van de opleidingen NT2, richtgraad 1.2 uit het volwassenenonderwijs en de universitaire talencentra (UTC). Voor alle duidelijkheid: VDAB claimt ook helemaal niet dat die doelen volledig gelijk zijn. De Vlor beschouwt het verschil tussen de doelen van de taalopleidingen van VDAB en die van het volwassenenonderwijs en de UTC ook niet als een manco, maar als een logisch gevolg van de eigen missie van VDAB.

Het verschil wordt maar een probleem wanneer de bepaling uit het integratie- en inburgeringsdecreet in werking treedt waardoor inburgeraars het inburgeringsattest maar kunnen halen als ze de doelen van de MO- en de taalopleiding uit het inburgeringstraject halen.⁶ Dat betekent immers dat van inburgeraars die na richtgraad 1.1 naar VDAB gaan nog een bijkomende inspanning wordt verwacht bovenop de taalopleiding die ze al bij VDAB volgen. Een ongewenst gevolg hiervan zou kunnen zijn dat de inburgeraars die na richtgraad 1.1 de overstap naar VDAB kunnen maken, daarvan afzien omdat ze eerst het inburgeringsattest willen halen.

De raad verwacht dat de aanbodverstrekkers, VDAB en de Huizen van het Nederlands overleg plegen om ervoor te zorgen dat mogelijke perverse effecten van de verlenging van het verplichte NT2-traject tot richtgraad 1.2 zich niet voordoen, en dat elke inburgeraar een gepast NT2-traject kan krijgen, met in elk geval ook aandacht voor het persoonlijke en maatschappelijke perspectief, naast het professionele perspectief. Aan de overheid vraagt hij dat ze ruimte laat voor de creatieve oplossingen die uit dat overleg zullen voortkomen.

3.3.2 Te exclusieve aandacht voor richtgraad 1.2 als eindpunt

De combinatie van de verlenging van het NT2-traject tot richtgraad 1.2 voor inburgeraars en de resultaatsverbintenis die aan het inburgeringsattest wordt gekoppeld, brengt volgens de Vlor nog een tweede risico mee: er kan te veel nadruk worden gelegd op richtgraad 1.2 als *einddoel*. Dat lijkt de raad een te statische manier om de verwachtingen t.a.v. inburgeraars te beschrijven.

⁶ Het decreet machtigt de Vlaamse Regering om deze bepaling op een door haar te bepalen datum in werking te laten treden.

Ook die verwachtingen zouden immers op maat moeten zijn en dus aangepast aan de verwachtingen, het perspectief en de leermogelijkheden van de inburgeraar. Dat betekent dat er enerzijds rekening gehouden zal moeten worden met de cursisten met beperktere cognitieve mogelijkheden, voor wie het behalen van richtgraad 1.2 voor alle vaardigheden te hoog gegrepen is. Dat ze daarin niet slagen, betekent echter niet dat ze geen competenties verworven hebben. Ook op die beperktere competenties kan en moet verder worden gebouwd in vervoltrajecten. Dat geldt in het bijzonder voor de alfacursisten. De raad verneemt dat het verplichte NT2-traject voor alfacursisten met een inburgeringscontract sowieso beperkt zal worden tot richtgraad 1.1. Dat is een redelijke beslissing, maar ze mag er niet toe leiden dat er voor die alfacursisten niet ingezet wordt op vervoltrajecten voor zowel het professionele als het maatschappelijke perspectief.

Cursisten die op grond van hun ambities dan weer baat zouden hebben bij een veel hoger taalniveau dan 1.2, zouden het grote belang dat aan die richtgraad wordt gehecht dan weer verkeerdelijk kunnen interpreteren als de boodschap dat dat niveau volstaat. Bij hen komt het erop aan die 1.2 te duiden als een stap in een veel langer traject van taalverwerving. Daarbij moet duidelijk worden gemaakt dat een taal leren een lang en niet-lineair proces is. Een inburgeraar kan eerst een basisniveau Nederlands verwerven, daarmee een beroepsopleiding volgen, aan het werk gaan, en verder op het werk op informele wijze Nederlands leren. Maar op een gegeven moment wil hij een nieuwe stap in zijn carrière zetten en stelt hij vast dat zijn Nederlands nog voor verbetering vatbaar is. Op dat moment moet hij makkelijk de weg terugvinden naar het formele aanbod. Wanneer de Huizen van het Nederlands en de aanbodverstrekkers te sterk vereenzelvigd worden met het basisniveau, zullen cursisten die weg echter minder makkelijk terugvinden.

De Vlor vraagt ook dat er verder nagedacht wordt over allerlei mogelijke stimuli om anderstaligen aan te moedigen verder te gaan met NT2, ook na het behalen van de richtgraad 1.2. Bijzondere aandacht moet daarbij gaan naar de situatie van Brusselse ouders die hun kinderen in het Nederlandstalig onderwijs willen inschrijven. Met Onderwijsdecreet XXIV werd de voorrangsregeling voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel gewijzigd. Om voorrang te genieten moet in de toekomst een van de ouders het niveau B2 (overeenkomstig met richtgraad 3) voor Nederlands kunnen aantonen, in plaats van B1 zoals nu het geval is. De raad vraagt om die maatregel te koppelen aan maatregelen die anderstaligen ondersteunen om dat niveau te bereiken. De vrijstelling van inschrijvingsgeld is een voor de hand liggende mogelijkheid.

3.3.3 Gevolgen voor de aanbodverstrekkers

De verlenging van het NT2-traject voor inburgeraars tot 1.2 heeft ook gevolgen voor aanbodverstrekkers. De vraag naar aanbod op niveau 1.2 zal immers toenemen. De overheid heeft extra middelen voorzien om die toename te realiseren. De Vlor gaat ervan uit dat de aanbodverstrekkers die kunnen gebruiken zoals reguliere middelen en er dus ook leertrajectbegeleiding en open leercentra mee kunnen voorzien. De raad heeft er op dit ogenblik nog geen zicht op of die middelen zullen volstaan, maar zal de ontwikkelingen in de praktijk hieromtrent opvolgen, waaronder ook de evaluatie van de aanwending van de middelen.

Specifiek in Brussel zal de maatregel die een niveau B2 van de ouders vereist om voorrang te genieten bij de inschrijving in het Nederlandstalige onderwijs (zie hierboven) leiden naar een toegenomen vraag naar opleidingen in richtgraad 3.

3.4 EVC-bewijs voor NT2

De Huizen van het Nederlands hebben al een vrij lange traditie in het afnemen van niveautoetsen in functie van oriëntering van de cursist ('vrijstellingstoetsen'). Tot op heden zijn die over de verschillende Huizen heen nog niet geüniformeerd. De Huizen hebben daar echter wel plannen voor en de Vlor vindt dat op zich een goede zaak.

De afgelopen jaren zijn de Huizen de facto echter ook gaan fungeren als EVC-centra voor NT2. Hun attesten van niveau-bepaling krijgen immers in verschillende contexten een civiel effect. Voor de Vlor zijn er op dat vlak twee fundamentele problemen. Ten eerste zijn de niveaubepalingstoetsen niet gemaakt met het oog op het bedoelde civiel effect. Ten tweede krijgt het EVC-bewijs van de Huizen op die manier ad hoc de waarde van een EVC-bewijs. Ter illustratie daarvan:

- ─ Voor de voorrangregeling in het Brusselse onderwijs kan voor het aantonen van het niveau B1 een attest van 'een Huis van het Nederlands' gebruikt worden.⁷
- ─ De attesten van de Huizen van Brussel, Gent en Antwerpen, maar niet die van de overige Huizen kunnen gebruikt worden om de taalniveaus A2 en B1 te bewijzen voor tewerkstelling bij een lokaal bestuur.⁸
- ─ Voor het bewijzen van de kennis van de onderwijstaal met het oog op tewerkstelling in het onderwijs gelden de attesten *niet*.⁹

Niet alleen aan de Huizen van het Nederlands wordt vrij ondoordacht de functie van EVC-centra toegekend. De federale overheid gaat er bijvoorbeeld van uit dat ook VDAB een attest voor het taalniveau 1.2 kan afleveren, wat niet het geval is.¹⁰

De geschetste situatie is allesbehalve wenselijk. Ze creëert rechtsonzekerheid voor burgers die hun kennis van het Nederlands willen laten attesteren en bovendien draagt het gebrek aan transparantie absoluut niet bij aan de maatschappelijke aanvaarding van EVC-bewijzen.

De Vlor toonde zich eerder al voorstander van de ontwikkeling van een goed EVC-systeem voor NT2, maar dan wel in het kader van een algemene, grondig uitgewerkte regeling voor de erkenning van elders verworven competenties.¹¹ Uitgangspunt daarbij moet zijn dat de EVC-procedure transparant en laagdrempelig is voor de gebruikers. Transparantie vereist ook een duidelijke regie, die volgens de raad toekomt aan het Departement Onderwijs en Vorming.

⁷ Art. 37sexies, §2 3° b) van het [decreet Basisonderwijs](#).

⁸ Art. 7 van het [Besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van 18 november 2011 tot regeling van het bewijs van taalkennis, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966](#).

⁹ Zie bijvoorbeeld art. 17 sexies van het [decreet betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs](#).

¹⁰ Art. 1, 8° van het [Koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken](#).

¹¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Advies over het bewijs van taalkennis](#), 22 januari 2013.

Deskundige instellingen moeten de verantwoordelijkheid krijgen voor het assessment. Dat kunnen de Huizen van het Nederlands zijn, maar dat is volgens de raad zeker niet de enige mogelijkheid.

De Vlor waarschuwt er nog voor dat bij de ontwikkeling van de instrumenten voor de evaluatie van EVC NT2, overwegingen in verband met efficiëntie van afname steeds ondergeschikt moeten zijn aan de validiteit van de instrumenten.

3.5 Toepassing van de maatregel wettig verblijf

De controle op het wettig verblijf blijft voor de aanbodverstrekkers een struikelblok. Het brengt heel wat planlast mee: afhankelijk van de intensiteit en de duur van de modules is het mogelijk dat het statuut van de cursist om de vier weken gecontroleerd moet worden. De veelheid aan statuten maakt die controle niet evident. Bovendien zien de centra zich geregeld geconfronteerd met cursisten waarvan het statuut in principe in orde is, maar die door een nalatigheid van of vertraging bij een lokaal bestuur nog niet over het juiste document beschikken. Bovendien wordt in de praktijk vastgesteld dat cursisten met een welbepaald statuut wel al bij VDAB kunnen starten, maar nog niet in het volwassenenonderwijs. De Vlor vraagt dat er dringend werk wordt gemaakt van een evaluatie van deze regel.

3.6 Tuchtmaatregelen versus verplichting

Soms krijgen de centra te maken met cursisten die verplicht een opleiding volgen, maar van wie het gedrag in en buiten de klas niet door de beugel kan. In laatste instantie willen de centra de tuchtmaatregel van schorsing of zelfs uitsluiting kunnen toepassen. Ze worden daarbij geconfronteerd met regisseurs van trajecten die het daarmee niet eens zijn, en erop aandringen dat de cursist zijn verplichte opleiding verder kan volgen.

De Vlor gaat ervan uit dat een aantal van deze moeilijkheden voorkomen kunnen worden door een betere inhoudelijke communicatie (zie 3.2). Cruciaal daarbij is dat de aanbodverstrekker NT2 zo snel mogelijk moeilijkheden signaleert aan de regisseur van het traject, zodat ze samen en eensgezind invloed kunnen uitoefenen op de cursist. Toch zullen er gevallen zijn waar ook dat niet de gewenste verandering oplevert. De Vlor vindt het essentieel dat in zulke gevallen de centra cursisten kunnen blijven uitsluiten.

Christof Vanden Eynde

secretaris Raad Levenslang en Levensbreed Ler

Bavo Van Soom

voorzitter Raad Levenslang en Levensbreed Ler